

Bude znamenat GenAI konec GISu jak ho známe dnes

Karel Charvát¹, František Zadražil², Filip Leitner²

¹*Plan4all*

K Rybníčku 557, 33012 Horní Bříza, Czech Republic

²*Lesprojekt služby*

Martinov 197, 277 13 Záruby,

kontaktní e-mail: charvat@lesprojekt.cz

Abstrakt

Generativní AI (zejména velké jazykové modely) zásadně mění způsob, jakým uživatelé pracují s prostorovými daty: roste očekávání, že cíle analýzy bude možné formulovat v přirozeném jazyce a získat nejen mapové výstupy, ale i vysvětlení postupu, interpretaci výsledků a podklady pro rozhodování. Tento posun však neznamená „konec GIS“. GIS není primárně uživatelské rozhraní; je to metodický a institucionální rámec pro správu, validaci a využití prostorových dat, včetně standardů, kontroly kvality, odpovědnosti a governance. Pravděpodobnostní model může urychlit práci, ale bez explicitních pravidel a auditovatelnosti nemůže nahradit požadavky na právní, metodickou a provozní spolehlivost u kritických aplikací.

Přednáška vymezí, které prvky GIS zůstávají nezastupitelné (referenční datové rámce, správa autoritativních registrů, licenční a právní omezení, garantované metody a reprodukovatelnost) a kde je naopak automatizace realistická a žádoucí (harmonizace schémat, sémantické mapování, vyhledávání a sjednocování dat napříč zdroji, generování dokumentace, prvotní návrhy analytických workflow). Zvláštní důraz bude kladen na roli metadat jako řídicí vrstvy AI-podporovaných procesů: provenance/lineage, prostorově-časový rozsah, nejistoty, metriky kvality, verze dat a nástrojů, a pravidla přístupu jsou nezbytným předpokladem auditovatelnosti a důvěryhodnosti výsledků.

Součástí přednášky bude představení konceptu **JackDaw (Kavka)** jako praktické cesty k **GeoLLM**: architektury, která propojuje jazykový model s geodaty, geoprocenními nástroji a sémantickými vrstvami tak, aby bylo možné generovat odpovědi a doporučení „ukotvené“ v ověřitelných datech a v explicitních pravidlech. JackDaw bude prezentován jako mechanismus pro převod geoinformační analýzy od „mapové produkce“ k asistovaným,

vysvětlitelným a opakovatelným rozhodovacím workflow, kde LLM funguje jako orchestrátor nad daty, službami a znalostní strukturou.

Závěrem budou diskutovány dopady na profesní role v geoinformaticce: úbytek části rutinní produkční práce, naopak růst poptávky po kompetencích v oblasti datového stewardshipu, validace, governance, návrhu evaluací, řízení rizik a návrhu agentních orchestrací (tool-grounding, constraint control) pro bezpečné a reprodukovatelné GeoAI procesy.